

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล : นายมนูญ สุจริตน์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : บ้านเลขที่ ๑๓๒ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

โทรศัพท์ : ๐๖๑-๕๗๙๘๔๙๑ Facebook : มนูญ สุจริตน์ Line : ๐๖๑๕๗๙๘๔๙๑

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๑ ปัจจุบันอายุ ๕๗ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา กศน.อำเภอเขาชัยสน

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๒๘,๕๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาชัยสน เป็นแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบของนายมนูญ สุจริตน์ พื้นที่ดำเนินการทั้งหมด ๒๓ ไร่ (ที่ดินตนเอง) มีความหลากหลายของแปลงเรียนรู้ มีการจัดการพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวอย่าง การสาธิตและฝึกปฏิบัติ จำนวน ๔ แปลง ดังนี้ แปลงที่ ๑ พื้นที่ปลูกยางพารา ๙ ไร่ ปลูกแซมด้วยผักเหลียง แปลงที่ ๒ พื้นที่เกษตรผสมผสาน ๓ ไร่ มะพร้าว หนาม กล้วย สละ แปลงที่ ๓ พื้นที่ปลูกกล้วยไข่ ๓ ไร่ และแปลงที่ ๔ พื้นที่ปลูกยางพารา ๘ ไร่ ปลูกแซม กล้วยหอมทอง และตะไคร้ มีการจัดการแปลงที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวอย่าง การสาธิตและฝึกปฏิบัติ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๗ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การเลี้ยงปลาในร่องสวน

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปลูกผักในโรงเรือน

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การเลี้ยงผึ้งเชิงนิเวศน์

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

ฐานเรียนรู้ที่ ๗ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
(เครื่องแกง , กัวยาว)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต
- ๒) การพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต
- ๓) การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ สูตร Icofis
- ๒) การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ๓) การปลูกพืชร่วมยาง (ผักเหมียง/สละ/กาแพ)
- ๔) การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ สูตร Icofis โดยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

- ๑) เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒) เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ย
- ๓) เพื่อส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยสร้างความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้อย่างยั่งยืน

โดยมีเนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ดังนี้

- ๑) ถ่ายทอดความรู้โดยการบรรยาย
- ๒) สาธิตวิธีการผลิตปุ๋ยหมัก

ปุ๋ยสูตร ๑ บำรุงต้นและใบ มีส่วนประกอบ ดังนี้

๑. ชี้ไก่	๔๐๐	กิโลกรัม
๒. รำละเอียด	๕๐	กิโลกรัม
๓. แกลบดำ	๑๐	กิโลกรัม
๔. ชี้เลื่อย	๔๐๐	กิโลกรัม
๕. หยวกกล้วยสับ	๕๐	กิโลกรัม
๖. โดโลไมต์	๑๐	กิโลกรัม
๗. หัวเชื้อน้ำหมักจุลินทรีย์	๕๐	ลิตร

ปุ๋ยสูตร ๒ บำรุงดอกและผล มีส่วนประกอบ ดังนี้

๑. ชีวัว	๒๐๐	กิโลกรัม
๒. ชี้ไก่	๒๐๐	กิโลกรัม
๓. รำละเอียด	๕๐	กิโลกรัม
๔. แกลบดำ	๕๕	กิโลกรัม
๕. หยวกกล้วยสับ	๑๐๐	กิโลกรัม
๖. หินฟอสเฟต (๐-๓-๐)	๕๐	กิโลกรัม
๗. หัวเชื้อน้ำหมักจุลินทรีย์	๕๐	ลิตร

พร้อมทั้ง เพิ่มความรู้และทักษะการเก็บเชื้อจุลินทรีย์ท้องถิ่น มาขยายต่อเชื้อโดยชุมชนสามารถผลิตใช้ได้ ด้วยตัวเอง สามารถช่วยป้องกันและกำจัดโรคที่เกิดจากเชื้อราได้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

มีการบูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อให้แผนที่ออกมาสามารถตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน ดังนี้

๑. เข้าร่วมประชุมและรับฟังข้อมูลจากทุกระดับ เริ่มจากการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน อำเภอ ไปจนถึงระดับจังหวัด โดยมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อรวบรวมปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะแบบรอบด้าน

- เข้าร่วมประชุมที่จัดโดยหน่วยงานรัฐ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/สำนักงานเกษตรจังหวัด
- นำเสนอปัญหาจริงจากพื้นที่ เช่น ปัญหาน้ำ ความรู้ด้านเทคโนโลยี ราคาผลผลิตตกต่ำ
- เสนอแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

๒. บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมาย และจัดทำแผนปฏิบัติการในเชิงบูรณาการที่สามารถขับเคลื่อนได้จริงในพื้นที่

๓. วิเคราะห์ข้อมูลจากพื้นที่ว่ามีศักยภาพหรือปัญหาในด้านใด และจัดลำดับความสำคัญของแผนตามความเร่งด่วนและความพร้อมของแต่ละพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ด้านการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน การประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ให้เกิดเป็นรูปธรรม จึงจัดให้มีเวทีเชื่อมโยง ศพก. และแปลงใหญ่ ในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการประสานการทำงานเครือข่ายด้านการผลิต ด้านการตลาด รวมทั้งองค์ความรู้ต่างๆ โดยมี ศพก.หลัก และศูนย์เครือข่าย เป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนเป็นการบ่มเพาะเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ต่อไป โดยให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการดำเนินงานกันทั้งระดับประเทศ เขต จังหวัด และคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ

ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เกษตรกรต้นแบบ (ประธาน คณะกรรมการ ศพก.) ร่วมกับแปลงใหญ่ และเกษตรอำเภอ จัดประชุมเพื่อให้คณะกรรมการได้ร่วมกันวิเคราะห์ และวางแผนการดำเนินงานของ ศพก. และแปลงใหญ่ การรับรองศูนย์เครือข่าย การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงาน การสรุปผลการดำเนินงาน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิมๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายมนูญ สุจริตน์ ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรซึ่งสืบทอดมาจากพ่อแม่ โดยได้ประกอบอาชีพ เกษตรกรชาวสวนยางพารา เนื่องจากครอบครัวนายมนูญ สุจริตน์ มีพื้นฐานทางการเกษตร ส่งผลให้ตนเองโตมาด้วยความรู้สึกชื่นชอบและรักในงานเกษตร และเริ่มช่วยครอบครัวทำเกษตรภายในครัวเรือนตั้งแต่เด็ก แต่เน้นการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ไม่มีพืชชนิดอื่นมาเสริมรายได้ เมื่อราคาผลผลิตตกต่ำทำให้มีผลกระทบต่อรายได้ของครอบครัวและไม่มีภูมิคุ้มกันในตัวเอง จึงศึกษาหาข้อมูลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ที่ได้ทรงชี้แนะทางการดำเนินชีวิตให้แก่ปวงชนชาวไทย เพื่อนำมาปรับใช้กับการทำการเกษตรของตนเองและเริ่มศึกษาอย่างจริงจังเพื่อปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยได้ไปศึกษาดูงานที่ต่าง ๆ มากมาย จึงนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองโดยยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำสวน ทำไร่ ปลูกพืชผัก เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา และทำนาเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน และตระหนักถึงสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคเป็นสำคัญ เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรจำนวนมากยังคงพึ่งพาสารเคมีอย่างมากในการเพาะปลูก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของผู้ผลิตและผู้บริโภคในระยะยาว และอีกหนึ่งแรงผลักดันคือการเห็นความเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภคในปัจจุบันที่เริ่มหันมาใส่ใจเรื่องอาหารปลอดภัย และการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จึงเกิดแนวคิดหากสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตของเราให้ปลอดภัยและมีมาตรฐานมากขึ้น ก็จะไม่เพียงแต่ช่วยรักษาสุขภาพของผู้บริโภค แต่ยังเพิ่มคุณค่าให้กับผลผลิต และสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพเกษตรกรในระยะยาว

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่ได้คุณภาพหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อรายได้และความมั่นคงในอาชีพ ปัญหาเรื่องคุณภาพของดินที่เสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีต่อเนื่อง หรือการจัดการธาตุอาหารในดินที่ไม่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพ จึงเริ่มหาวิธีการที่ยั่งยืนมากขึ้น โดยใช้ความรู้ทางวิชาการ เช่น การวิเคราะห์ดิน การจัดการปุ๋ยอย่างเหมาะสม เพื่อปรับปรุงคุณภาพของดินและเพิ่มประสิทธิภาพในการเพาะปลูก ซึ่งการนำแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วย ไม่เพียงแต่ช่วยแก้ไขปัญหามีอยู่ แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพผลผลิตให้ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ลดต้นทุน และช่วยรักษาสังแวดล้อมในระยะยาวอีกด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑.๑) ปุ๋ยหมักชีวภาพผลิตไว้ใช้ในสวน มี ๒ ชนิด ได้แก่ ปุ๋ยหมักน้ำ จำนวน ๑,๐๐๐ ลิตร/ปี ปุ๋ยหมักแห้ง จำนวน ๑๐ ตัน/ปี ซึ่งประโยชน์ของปุ๋ยหมักนั้น สามารถทำให้ปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดิน ทำให้ดินร่วนซุย การระบายอากาศ และการอุ้มน้ำของดินดีขึ้น รากพืชแพร่กระจายได้ดี เป็นแหล่งธาตุอาหารพืชทั้งธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และจุลธาตุ ดูดซับและเป็นแหล่งเก็บธาตุอาหารในดินไม่ให้ถูกชะล้างสูญเสียไปได้ง่าย และปลดปล่อยออกมาให้พืชใช้ประโยชน์ที่ละน้อยตลอดฤดูปลูก เพิ่มความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงความเป็นกรดเป็นด่างของดิน เพิ่มแหล่งอาหารของจุลินทรีย์ดิน ทำให้ปริมาณและกิจกรรมจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดินเพิ่มขึ้น

๑.๒) ศัตรูพืช มีการกำจัดแมลงวันทองและแมลงศัตรูที่สำคัญในสวน โดยการใช้กาดักแมลงที่ใส่ฮอร์โมน (กระเพาะแดง, กระเพาะขาว) เพื่อดึงดูดให้แมลงเข้าไปเป็นวิธีที่ไม่ทำลายธรรมชาติลดการทำลายของแมลงศัตรูพืชได้ดี และการผลิตขยายไส้เดือนฝอยและการเลี้ยงแมลงหางหนีบเพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

๑.๓) วัดค่า PH วิเคราะห์ความเป็น กรด-ด่าง ของสภาพดิน โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานทางภาครัฐ เพื่อทราบข้อมูลในการปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้อง

๑.๔) มีการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่า ได้แก่ กล้วยเล็บมือนาง ทำกล้วยตาก กล้วยไข่ ทำกล้วยฉาบ ตะไคร้ พริก ขมิ้น เป็นส่วนประกอบของเครื่องแกง และมีการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ได้แก่ เศษซากพืชนำมาทำปุ๋ยหมักและการคลุมโคนต้นไม้เพื่อเพิ่มความชื้นให้กับดิน กำจัดวัชพืช

๑.๕) การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร โดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการประกอบอาชีพและความเอื้ออาทรต่อกันนำไปสู่สังคมและชุมชนเป็นเสมือนรากฐานของชีวิตมีความเข้มแข็งและเจริญรุ่งเรือง เกิดความมั่นคงยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

๑.๖) จัดตั้งเป็นศูนย์ชีววิถีชุมชน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง มีการขยายเชื้อไส้เดือนฝอยป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเลี้ยงเห็บแดง เพื่อผลิตไนโตรเจนธรรมชาติให้กับต้นไม้ในสวนและเป็นแหล่งอาหารโปรตีนให้กับสัตว์ และการเลี้ยงแมลงหางหนีบเพื่อกำจัดศัตรูพืช

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

มีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานวิชาการหรือมหาวิทยาลัยเพื่อขยายผลงานวิจัยสู่เกษตรกรในพื้นที่ และมีการดำเนินนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการพื้นที่เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาเรียนรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเขาชัยสน มีการนำงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตร โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดพัทลุง มาปรับใช้ในแปลงและถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ เรื่อง การใช้ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลงศัตรูพืช รวมทั้งการเลี้ยงแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น มวนพิฆาต แมลงหางหนีบ สำหรับข้อดีและประโยชน์ของไส้เดือนฝอยศัตรูแมลง มีดังต่อไปนี้

- ไส้เดือนฝอยมีพฤติกรรมในการค้นหาแมลงศัตรูเป้าหมายเอง
- ไส้เดือนฝอยสามารถเข้าทำลายแมลงศัตรูพืชหลายชนิดทำให้ตายในเวลาเพียง ๔๘-๗๒ ชม.
- ไส้เดือนฝอยไม่มีพิษตกค้างในพืช และไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสภาพแวดล้อม การใช้ไส้เดือนฝอยแมลงศัตรูพืชเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติที่มีประโยชน์

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อทราบคุณสมบัติของดิน เช่น ความเป็นกรด ด่าง (pH) และธาตุอาหาร ในดิน เพื่อวางแผนการปรับปรุงดินและการใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม
- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี ช่วยฟื้นฟูโครงสร้างของดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน และลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว
- การควบคุมศัตรูพืชแบบชีวภาพ ใช้จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์มาควบคุมศัตรูพืช แทนการใช้สารเคมี ทำให้ผลผลิตปลอดภัย และรักษาสมดุลของระบบนิเวศ
- การใช้สารชีวภัณฑ์ น้ำหมักสมุนไพร ช่วยในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชโดยไม่พึ่งสารพิษตกค้าง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๗ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ยางพารา	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๗ ไร่
๑.๒) กล้วยไข่	พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ ไร่
๑.๓) กล้วยหอม	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่
๑.๔) ตะไคร้	พื้นที่ปลูกจำนวน ๓ ไร่
๑.๕) ผักเหลียง	พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ ไร่
๑.๖) มะพร้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่
๑.๗) หมากรุก	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑) ปลาสวาย จำนวน ๑,๐๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

- ๓.๑) ผึ้งโพรง จำนวน ๑๐ รัง

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ยางพารา มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ยเคมี	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าปุ๋ยหมัก	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าตัดหญ้า	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๔,๕๐๐ บาท/ไร่
รายได้	๑๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ยางพารา

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๕๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักเหลียง

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มะพร้าว , หมากรุก , ตะไคร้

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓,๗๕๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ กล้วยไข่ , กล้วยหอม , ปลาสวาย , ผึ้ง

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๓,๕๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง : เพิ่มรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจในครัวเรือนมากขึ้น

๒) ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น : ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานให้แก่เกษตรกรรายอื่นหรือผู้ที่เข้ามาดูงานในแปลง เป็นการสร้างงานและสร้างอาชีพใหม่ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มหรือความร่วมมือในชุมชน

๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน : ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน สร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชนในด้านการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

โดยมุ่งเน้นการลดการใช้สารเคมี การใช้ปุ๋ยอินทรีย์สูตร Icofis จุลินทรีย์ท้องถิ่น และสารชีวภัณฑ์ เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันกำจัดโรคพืช ช่วยฟื้นฟูดินและควบคุมศัตรูพืชโดยไม่ทำลายระบบนิเวศ รวมถึงการใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชแบบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนการเพาะปลูก ช่วยให้ใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียสารอาหารและการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) เป็นแกนนำร่วมกับชุมชนสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นกับพื้นที่ทำการเกษตร และมีแนวคิดที่จะออกมาตรการและระเบียบข้อบังคับในการที่จะใช้ประโยชน์ของทรัพยากรเหล่านี้ร่วมกันโดยไม่ให้เกิดการขัดแย้งและละเมิดสิทธิในการทำกินในพื้นที่ จึงได้เชิญผู้ที่มีที่ดินทำกินในพื้นที่ดำเนินโครงการฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เช่น สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง การยางแห่งประเทศไทย สาขาบางแก้ว สำนักงานเทศบาลตำบลโคกม่วง กำนันตำบลโคกม่วง และผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้อง ร่วมออกมาตรการทางสังคมดังกล่าวประกาศบังคับใช้ต่อไป ถือว่าเป็นความสำเร็จในระดับหนึ่งของการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยที่ไม่มีความขัดแย้งเกิดขึ้น และยังสร้างความปรองดองสามัคคีขึ้นในชุมชน สิ่งที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการฯ

๒) การทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม โดยการใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุทางการเกษตร หมุนเวียนการใช้ทรัพยากรในไร่นา เป็นการนำกลับมาใช้ซ้ำอีก ซึ่งเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและการทำลายสิ่งแวดล้อมได้ และพึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอกน้อยลง ทำให้ระบบนิเวศเกษตรดีขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เริ่มทำการเกษตรแบบอินทรีย์ โดยเลิกใช้ปุ๋ยเคมีโดยเด็ดขาด

๓) การป้องกันและการรักษาดิน เมื่อตัดหญ้าในแปลง ไม่เผาทำลาย จะนำหญ้าไปคลุมโคนต้นไม้เพื่อรักษาความชื้นของดิน และการปลูกหญ้าแฝกอนุรักษ์ดินและน้ำ ช่วยป้องกันการพังทลายของดิน แนวหญ้าช่วยกักเก็บตะกอนดิน ช่วยลดความรุนแรงของน้ำที่ไหลบ่า ช่วยกักเก็บน้ำไว้ในดิน ลดการสูญเสียธาตุอาหารของพืช และเพื่อการฟื้นฟูบำรุงดิน ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดิน รักษาความชื้นในดิน ช่วยให้ดินมีการระบายน้ำได้ดีขึ้นทำให้ดินโปร่งและระบายอากาศในดินได้ดี และเพิ่มกิจกรรมของจุลินทรีย์ในดิน รวมถึงการรักษาสภาพแวดล้อม ช่วยรักษาคุณภาพน้ำและแหล่งน้ำ ดูดซับโลหะหนัก ช่วยบำบัดและกรองน้ำเสียเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ลดการสูญเสียธาตุอาหาร เพื่อสร้างสมดุลให้ระบบนิเวศน์

๔) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เช่น นำเมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ การเขตกรรมไถพรวนร่องสวนยางพารา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ใช้ไล่เดือนฝอย และแมลงหางหนีบ หากมีโรคระบาดที่เกิดจากเชื้อรา ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ป้องกันและกำจัด ใช้ปุ๋ยหมักซึ่งมีส่วนผสมของจุลินทรีย์ท้องถิ่น

๕) การมีแหล่งกักเก็บ บำบัดของเสียจากมูลสัตว์ เศษอาหารหรือน้ำเสีย เลี้ยงหมูหลุม จำนวน ๑๒ ตัว นำมูลที่ได้ไปใช้ในไร่นา พวกเศษอาหารนำไปผลิตเป็นปุ๋ยน้ำหมัก

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

นายมนูญ สุขรัตน์ เจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาชัยสน (ศพก. หลัก) เป็นเกษตรกรที่มีองค์ความรู้ในหลายๆ ด้าน ได้รับรางวัล ดังนี้

๑) รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม การคัดเลือกเกษตรกรบุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๗

๒) รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ การประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๗

- ๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้
นายมนูญ สุจริตต์ เจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาชัยสน (ศพก. หลัก)
มีองค์ความรู้ในหลายๆ ด้านที่สามารถถ่ายทอดความรู้และเป็นวิทยากรได้ ดังนี้
- ๑) วิทยากรของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) อำเภอเขาชัยสน
 - ๒) วิทยากร หลักสูตร เกษตรผสมผสาน ระบบอินทรีย์วิถีพอเพียง จากสถาบันปฏิบัติการชุมชนเพื่อ
การศึกษาแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ
 - ๓) นายมนูญ สุจริตต์ เป็นครูชุมชน ครีวเรือนต้นแบบเกษตรผสมผสาน ICOFIS มหาวิทยาลัยทักษิณ
 - ๔) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง เชิญช่องอัมรินทร์ทีวี ช่อง ๓๔ ถ่ายทำรายการออกอากาศ ใน
วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 - ๕) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเครือข่าย ทสม. ๑๔
จังหวัดภาคใต้ ศึกษาดูงาน เรื่อง เกษตรอินทรีย์และการตลาด
 - ๖) ที่ทำการปกครองอำเภอเขาชัยสนให้เป็นวิทยากร บรรยาย เรื่อง การทำเกษตรอย่างยั่งยืน และสาธิต
การผลิตปุ๋ยหมักสูตร Icofis
 - ๗) โรงเรียนวัดควนมีด ตำบลคลองเปี้ยะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ศึกษาดูงานการทำเกษตรอินทรีย์
 - ๘) โรงเรียนเกาะแก้วพิทยาสรรค์ สังกัด อบจ.สงขลา ศึกษาดูงานภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อจัดทำแปลงเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน
 - ๙) ถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การผลิตปุ๋ยหมัก Icofis Tsu ตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ตาม
โครงการผลิตมังคุดนอกฤดู

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑) การแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตสูง การใช้ปุ๋ยเคมีราคาสูงทดแทนด้วยการใช้ปุ๋ยหมักอินทรีย์ต้นทุนการผลิตราคาต่ำ และช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มแร่ธาตุอาหารในดินอีกด้วย และการปลูกผักปลอดภัย โดยสร้างโรงเรือนปลูกผักต้นทุนต่ำ ขยายครอบคลุม หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลโคกม่วง อำเภอบางขัน จังหวัดพัทลุง และสามารถขยายผลการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต่อไป

๒) การแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้า ด้วยการนำผลงานวิจัยของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร” จำนวน ๒ สินค้า คือ

- สินค้าผักเคล การแปรรูปเป็นแบบผงหรือแคปซูล

- สินค้าปุ๋ยหมักอินทรีย์ การเพิ่มมูลค่าสินค้า โดย นำปุ๋ยหมักอินทรีย์แปรรูปอัดเป็นกระถางต้นไม้สำเร็จรูปนำไปปลูกต้นไม้แล้วสามารถฝังลงดินปลูกได้เลยโดยไม่ต้องแกะกระถางออกก่อน กระถางสามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ

๓) การแก้ไขปัญหาการใช้สารเคมีในสินค้าเกษตร เช่น การป้องกันและกำจัดโรคและแมลงด้วยการผลิตขยายชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง การเลี้ยงแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น มวนพิฆาต แมลงหางหนีบ การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา และเชื้อราบีเวอร์เรีย

๔) การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง โดยการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (ป่าไม้และฝายชะลอน้ำ)

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ โดยเผยแพร่ในกลุ่มไลน์ เฟซบุ๊กส่วนตัว เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้รับความรู้ ส่วนการให้บริการด้านวิชาการเกษตร การให้คำปรึกษา ด้านการผลิตพืช การเลี้ยงสัตว์ ประมง และการแปรรูปสินค้าเกษตร สำหรับผู้ที่มาอบรมและศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่เกษตรกร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร มีการฝึกอบรม/สัมมนาเชิงปฏิบัติการของหน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอก โดยศูนย์ศวก.หลัก เป็นแปลงเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน เปิดโอกาสให้เกษตรกรในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาเรียนรู้จริงฝึกปฏิบัติจริง เพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง และมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาต่อเนื่อง มีเครือข่ายในอำเภอบางแก้ว อำเภอเมืองพัทลุง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เช่น การจัดฝึกอบรม สาธิต และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่ สนับสนุนและร่วมวางแผนโครงการพัฒนาเกษตรกรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ นอกจากนี้ร่วมขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรต่างๆ ในชุมชน เช่น วิชากิจชุมชน แปลงใหญ่ หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.) อย่างไรบ้าง

มีบทบาทในการวางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้ด้านเกษตร เป็นที่ปรึกษาให้เกษตรกร และหน่วยงานต่างๆ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำต้นแบบและศูนย์กลางการพัฒนาเกษตรในชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การดำเนินงานในฐานะ ศพก. นับเป็นบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในระดับพื้นที่ ซึ่งสร้างความภาคภูมิใจ เช่น

๑) การเป็นศูนย์กลางขององค์ความรู้ด้านการเกษตร ได้รวบรวมองค์ความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากแหล่งต่างๆ มาเผยแพร่สู่เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่มาศึกษาดูงาน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เกษตรกรเข้าถึงได้ง่าย

๒) การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร มีบทบาทในการฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นที่ เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓) การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในชุมชน ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกัน เช่น เกษตรแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน หรือแปรรูปสินค้าเกษตร

๔) ความภาคภูมิใจในฐานะผู้นำและผู้ให้ ได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน สร้างแรงบันดาลใจให้กับคนรุ่นใหม่ในพื้นที่หันมาสนใจอาชีพเกษตร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ ดังนี้

- ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโคกม่วง

- รองประธานคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

(ศพก.) ระดับจังหวัด

- ประธานคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ระดับอำเภอ

- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก)

- รองประธานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับอำเภอ

- ประธานแปลงใหญ่ยางพาราตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

- คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโคกม่วง

(ศบกต.)

- ที่ปรึกษาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรบ้านทุ่งยาว จำกัด

- กรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านควนหมอตอง จำกัด

- ประธานคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนบ้านควนยวน

- รองประธานอาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับหมู่บ้าน (ทสม.)
- กรรมการวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านทุ่งยาวพัฒนา
- ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโคกม่วง
- ประธานดำเนินการตลาดตระเวนประจำหมู่บ้าน (ช.ร.บ.)
- ประธานร้านค้าชุมชนบ้านทุ่งยาว
- ประธานฝ่ายนโยบายและแผนกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบ้านทุ่งยาว
- กรรมการแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโคกม่วง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

มีจิตอาสาและพร้อมเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอยู่เสมอ โดยเฉพาะในด้านการเกษตร ให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรรายอื่นในชุมชนด้วยความเต็มใจ รวมถึงการเข้าร่วมประชุมของหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนโดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรและสร้างความสามัคคีในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำการเกษตรไม่มีสูตรตายตัว ต้องทดลอง ฝึกฝน เรียนรู้ และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑) นายมนูญ สุขรัตน์	ตำแหน่ง ประธาน ศพก.
๒) นางสาวธิตติมา เจียมสวัสดิ์	ตำแหน่ง เกษตรอำเภอเขาชัยสน
๓) นางสาวเรณู ห้องเม่ง	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔) นางสาวพรธชา ย้อยรักษ์	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๕) นางสาวพิชญภา เสาะชั่ว	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๖) นางสาวสุกัญญา มณีกาญจน์	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์แบบเดี่ยว และจับประเด็นถอดบทเรียนเขียนลงบนกระดาษบุฟ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

บางคำถามมีความซับซ้อน ไม่ชัดเจน ข้อเสนอแนะคือใช้เครื่องมือช่วย เช่น ผัง Mind Map, Timeline, แบบสอบถามปลายเปิด

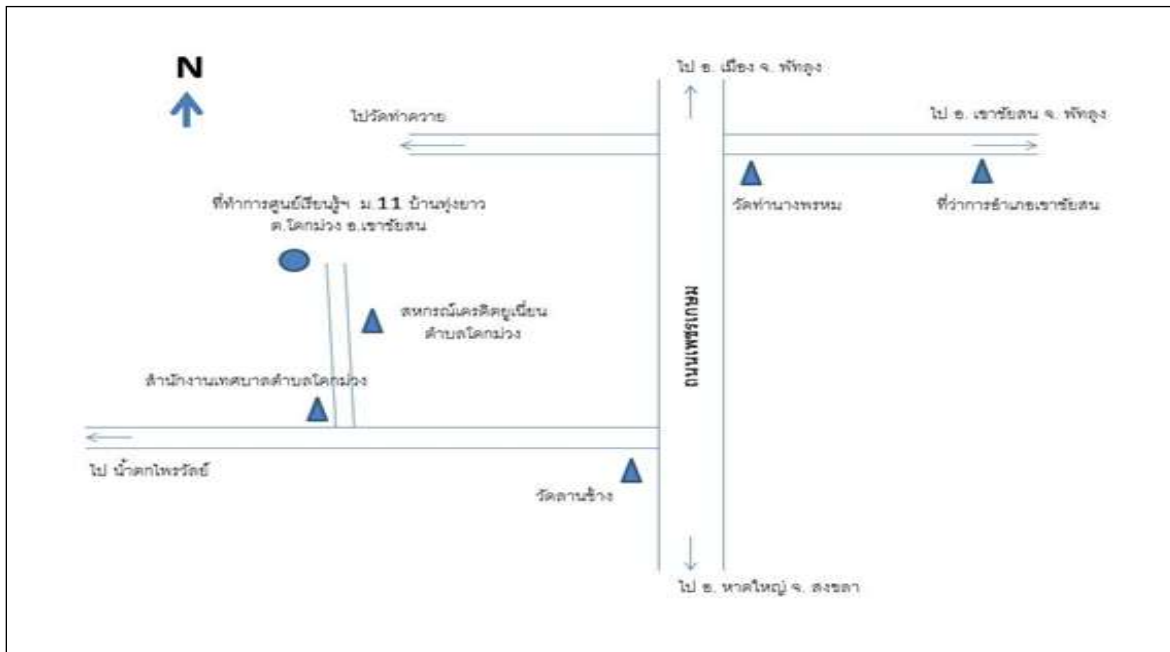

***หมายเหตุ

๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์หลักและศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเขาชัยสน

รายละเอียดศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดพิจิตร

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่ตั้ง		เทคโนโลยีเด่น	เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย
			หมู่ที่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเกาะทองสมใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๕	โคกม่วง	การผลิตอาหารสัตว์แบบครบวงจร	นายวิโรจน์ เหตุทอง
๒	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	ควนขนุน	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายวราคม ชูแสง
๓	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงโคเนื้อแบบครบวงจร	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๘	ห่านโพธิ์	การเลี้ยงโคเนื้อแบบครบวงจร	นางจำเนียร เจริมสวัสดิ์
๔	ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชแซมยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๒	โคกม่วง	การปลูกพืชแซมยาง	นายเตียน ศรีหนูสุด
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๗	เขาคิชฌกูฏ	เศรษฐกิจพอเพียง	นายสีนอง อภัยฤทธิ์
๖	ศูนย์เรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๒	ห่านโพธิ์	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นายอำนาจ คำช่วย
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ห่านโพธิ์	เศรษฐกิจพอเพียง	นายคำนับ อ่อนประชู
๘	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๗	จองถนน	การลดต้นทุนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นางฉวีวรรณ บุญขวัญ
๙	ศูนย์เรียนรู้การผลิตการผลิตปาล์มน้ำมัน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๕	จองถนน	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน	นายสุชาติ อักษรชู
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๒	เขาคิชฌกูฏ	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นายคิน คงทอง
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงผึ้ง	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	๓	เขาคิชฌกูฏ	การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย	นายอำนาจ ชูแหละ
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๕	ควนขนุน	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นายสุวิทย์ ทองเอน
๑๓	ศูนย์เรียนรู้ตาโชติฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ห่านโพธิ์	เกษตรผสมผสาน	น.ส.จุฑารัตน์ เมฆเรือง
๑๔	ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนคนกินแดด	ศูนย์เรียนรู้ด้านพลังงาน	๙	ห่านโพธิ์	ด้านพลังงาน	นายจิรัฐพล สอนทอง